

Łódź, dnia 28.07.2022r.

Dr hab. n. o zdrowiu Ewa Borowiak
Zakład Pielęgniarstwa Zachowawczego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

OCENA

rozprawy doktorskiej Pani mgr Beaty Jankowskiej pt. „Wpływ wybranych elementów stylu życia oraz zastosowanych zabiegów kosmetycznych na jakość życia pacjentów z trądzikiem pospolitym”
przygotowanej pod kierunkiem
dr hab. n. o zdrowiu Małgorzaty Elżbiety Zujko

Podstawę formalną opracowania recenzji stanowi uchwała Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2022r. oraz prośba Dziekana Kolegium Nauk o Zdrowiu prof. dr hab. n. med. Sławomira J. Terlikowskiego o ocenę rozprawy doktorskiej.

Rozprawa doktorska Pani magister Beaty Jankowskiej pt.: „Wpływ wybranych elementów stylu życia oraz zastosowanych zabiegów kosmetycznych na jakość życia pacjentów z trądzikiem pospolitym” mieści się w obszarze zagadnień z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu. Jest oparta o oryginalne badanie stylu życia, sposobu żywienia, stanu odżywienia, aktywności fizycznej, stanu samopoczucia, jakości życia i wpływu występowania chorób dermatologicznych na jej poziom oraz ocenę skuteczności zabiegów kosmetycznych na poprawę poziomu jakości życia. Doktorantka uzyskała zgodę Senackiej Komisji ds. Etyki Badań naukowych Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży (Uchwała nr 4/2013 a dnia 24.04.2013r.). Wartość merytoryczną pracy oceniam bardzo wysoko.

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska liczy 140 stron tekstu. Dysertacja ma typowy układ. Praca składa się ze wstępu, założeń i celów pracy, materiału i metod badań, prezentacji wyników, kończących się dyskusją i wnioskami. Po spisie treści Autorka zamieściła wykaz skrótów. Tekst rozprawy zawiera spis 160 pozycji piśmiennictwa przedstawiających wyniki polskich i zagranicznych badań z ostatnich 10 lat. Pracę doktorską kończy streszczenie w języku polskim i angielskim, wykaz 25 tabel i 24 rycin oraz aneks.

Wykaz skrótów obejmuje 23 pozycje. Niewątpliwie ułatwia on zapoznanie czytelnika z tematyką rozprawy.

Wstęp stanowi wystarczające wprowadzenie do problemu poruszanego w rozprawie. Pani magister Beata Jankowska przedstawiła w nim: rys historyczny, epidemiologię, charakterystykę, klasyfikację i etiopatogenezę trądziku pospolitego oraz elementy stylu życia (dieta, aktywność fizyczna, stres) determinujące przebieg trądziku pospolitego. Kolejne dwa rozdziały wstępu dotyczą: stosowanych kosmetyków i ekspozycji na promienie UV. W następnej części Wstępu dotyczącego zabiegów kosmetycznych stosowanych w trądziku pospolitym doktorantka szczegółowo opisała takie zabiegi jak peeling chemiczny i kawitacyjny, mikrodermabrazję, jonoforezę, sonoforezę, terapię fotodynamiczną oraz laseroterapię. Ostatni fragment został poświęcony jakości życia uwarunkowanej zdrowiem. Podsumowując, wstęp napisany jest spójnie i stanowi bardzo dobre przygotowanie czytelnika do dalszej lektury.

Drugi rozdział pt. „Założenia i cele pracy” zawiera problemy badawcze. Głównym celem badania była ocena wpływu wybranych elementów stylu życia oraz zastosowanych zabiegów kosmetycznych na jakość życia pacjentów z trądzikiem pospolitym. Doktorantka dokonała trafnego wyboru oryginalnego problemu badawczego. Dodatkowo postawiła dziesięć celów szczegółowych (cytuję):

- ✓ Ocenę stylu życia.
- ✓ Ocenę sposobu żywienia.
- ✓ Ocenę stanu odżywienia.
- ✓ Ocenę aktywności fizycznej (IPAQ).
- ✓ Ocenę stanu depresji (test Depresji Becka-BDI).
- ✓ Ocenę jakości życia (test SF-36).
- ✓ Ocenę wpływu występowania chorób dermatologicznych na jakość życia (test DLQI).
- ✓ Ocenę wpływu trądziku na jakość życia (test CADI).
- ✓ Ocenę satysfakcji z życia (test SWLS).
- ✓ Ocenę skuteczności zabiegów kosmetycznych na poprawę poziomu jakości życia pacjentów.

Cele ogólne i szczegółowe zostały poprawnie sformułowane. Jednocześnie w tej części dysertacji zabrakło hipotez badawczych. Podejrzewam, że ich ustalenie ułatwiłoby doktorantce przeprowadzenie całego badania. Uważam, że cele pracy są bardzo ambitne

i stanowią doskonały początek bardzo ciekawego projektu badawczego. W związku z tym, że tematem pracy doktorskiej był „Wpływ wybranych elementów stylu życia oraz zastosowanych zabiegów kosmetycznych na jakość życia pacjentów z trądzikiem pospolitym” to cele szczegółowe w sposób oczywisty pogłębiają analizowane zagadnienie.

Nie mam uwag do części metodologicznej w odniesieniu do narzędzi badawczych stosowanych do oceny poziomu wpływu wybranych elementów stylu życia oraz zastosowanych zabiegów kosmetycznych na jakość życia pacjentów z trądzikiem pospolitym. W czasie badania przeprowadzono badanie ankietowe, następnie zastosowano 4 serie określonych zabiegów kosmetycznych i ponownie przeprowadzono badanie ankietowe w grupie 200 osób chorujących na trądzik pospolity. Dobór badanej grupy pacjentów w wieku od 17 do 43 roku życia, zgłaszających się do gabinetu kosmetycznego funkcjonującego przy Gabinetcie Odnowy Biologicznej i Rehabilitacji w Choroszczy w okresie osiemnastu miesięcy (od 12.05.2017 roku do 15.11.2018 roku) uważam za trafny i wystarczający. Niestety nie ma informacji czy w badaniu uwzględniono wszystkich pacjentów z tym rozpoznaniem poddawanych zabiegom kosmetycznym w wymienionym okresie.

Analiza statystyczna zawierała testy odpowiednio uzasadnione. Za istotne statystycznie uznano wyniki o współczynniku istotności $p = 0,05$. Wydaje się, że obecnie byłoby lepiej uznać wyniki istotne statystycznie o współczynniku istotności $p < 0,05$. Jednocześnie uważam, że zastosowane przez Doktorantkę metody, techniki i narzędzia badawcze pozwoliły na osiągnięcie postawionych celów.

W części badawczej Pani Beata Jankowska przedstawiła wyniki uzyskanych badań. Ten rozdział zawiera 38 stron. Podzielony został na 5 podrozdziałów zorganizowane tematycznie, a mianowicie (1) charakterystyka socjodemograficzna i antropometryczna badanej grupy; (2) charakterystyka kosmetyczna grupy badanej; (3) zachowania zdrowotne, zwyczaje i nawyki żywieniowe badanej grupy; (4) analiza jakości życia badanych przed i po zabiegach kosmetycznych oraz (5) weryfikacja istnienia zależności. Wyniki zostały przedstawione bardzo skrupulatnie oraz w sposób uporządkowany. Doktorantka poprawnie zweryfikowała zakładane cele badawcze. Analizowane parametry przedstawiła poprawnie w sposób graficzny i opisowy w 25 tabelach i na 24 rycinach.

Doktorantka, pozyskane wyniki poddała analizie statystycznej wykorzystując adekwatne metody analizy i obliczeń. Wyniki analiz uznano za znamienne statystycznie przy wartości $p=0.05$. Jednocześnie wykazano jako istotne statystycznie tylko te, które uzyskały wartość poniżej 0.05 co jest zgodne ze współczesnymi wymaganiami.

Dyskusja zawarta na 11 stronach została przeprowadzona poprawnie. W tym rozdziale Autorka omówiła uzyskane wyniki badań. Rozdział ten oceniam bardzo wysoko. Doktorantka trafnie zestawiała otrzymane wyniki z dostępnymi danymi prezentowanymi w piśmiennictwie. Dodatkowym atutem przedstawionej do oceny dysertacji jest część dyskusji dotycząca istotnego znaczenia stylu życia pacjentów w profilaktyce i leczeniu zmian trądzikowych. Forma dyskusji świadczy o dużej erudycji Autorki oraz o jej bardzo dobrym przygotowaniu z zakresu analizowanej problematyki. Doktorantka wykazała, że potrafi w oparciu o analizę najnowszego piśmiennictwa i wyniki własne zrealizować zaplanowane badanie naukowe i prawidłowo sformułować wnioski.

Wnioski są odzwierciedleniem celu pracy i są źródłem nowej ważnej wiedzy w zakresie nauk o zdrowiu. Doktorantka sformułowała siedem wniosków. Wszystkie są ważne i adekwatne do postawionych celów. Mają one dużą wartość praktyczną szczególnie dla nauk o zdrowiu. Powinny być wykorzystane przy planowaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych nie tylko w gabinetach kosmetycznych ale również w podmiotach leczniczych.

Piśmiennictwo liczy 160 pozycji zarówno w języku polskim oraz angielskim i zostało dobrane w sposób właściwy.

Streszczenia w języku polskim i angielskim w sposób przejrzysty informują czytelnika o istocie pracy.

Doktorantka w pracy wykazała się poprawnością redakcyjno-językową, opanowaniem techniki pisania, sporządzaniem przypisów, tabel, wykresów i bibliografii. W pracy zauważyłam pojedyncze błędy głównie edytorskie, które należy poprawić przed publikacją. Jednocześnie drobne błędy i moje nieliczne powyższe krytyczne uwagi nie obniżają wartości pracy. Praca jest nowatorska, bardzo ciekawa i potrzebna a otrzymane wyniki powinny zostać opublikowane.

W podsumowaniu stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Beaty Jankowskiej spełnia wszystkie wymogi ustawowe stawiane rozprawie doktorskiej. Doktorantka wykazała się umiejętnością planowania i prowadzenia badań naukowych, znajomością

wiedzy o badanym przedmiocie, oraz przeprowadziła poprawnie rozumowanie naukowe.

W oparciu o powyższe zwracam się do Wysokiego Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie magister Beaty Jankowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

dr hab. n. o zdrowiu Ewa Borowiak

Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Medyczny w Łodzi